

PARAULA I VIDA

Els sants ens acompanyen

El Capítol Catedral de Santa Maria d'Urgell ha preparat un opuscle sobre tots els sants i beats del nostre Bisbat d'Urgell que aviat veurà la llum. Som una Església que s'arrela en la predicació apostòlica de Sant Pau, i que confessa la fe en Crist, ornada pel testimoni dels seus sants. Sabem que ja al segle VI amb el Bisbe Sant Just d'Urgell, trobem les traces d'una Església ben constituïda, que participa en els Concilis i pot escriure documents magisterials inspirats, i que sobretot testimonia la santedat de Déu en els seus membres.

És perquè Crist ha ressuscitat que nosaltres som fills de Déu, hem rebut el perdó i hem estat fets, pel baptisme, hereus de la vida eterna. La Verge Maria i tots els sants i beats, amb els seus mèrits units als de Jesucrist, l'únic mitjancer i redemptor, ens aporten la gran revelació del triomf de la gràcia, el perdó dels pecats i el premi de la vida eterna. I ens fan arribar la gran veritat que és possible la santedat en tots els estats de vida i en tota circumstància històrica.

El Papa Francesc a la seva Exhortació apostòlica *Gaudete et Exsultate* (*Alegreu-vos i Exulteu*, citant Mateu 5,12) fa una crida a la santedat perquè ressoni, un cop més —com ja ho va fer el Concili Vaticà II—, la crida universal a la santedat que tots tenim, procurant encarnar-la en el context actual, amb els seus riscos, desafiaments i oportunitats. Hem estat escollits «perquè fóssim sants, irrepressibles als seus ulls; per amor ens destinà a ser fills seus» (Ef 1,4).

«Tots podem ser sants!» proclama el Papa Francesc. «Tots els cristians, com a batejats, tenen una igual dignitat davant el Senyor i els uneix una mateixa vocació que és la santedat». I també diu: «Els sants no són

herois, sinó pecadors que segueixen Jesús pel camí de la humilitat i de la creu, i així es deixen santificar per Ell, perquè ningú no es fa sant a si mateix». L'Església, per més que estigui formada per pecadors com nosaltres, és «una, santa, catòlica i apostòlica», així ho afirmem en el Credo, ja que és Déu qui la fa viure en la santedat i la renova constantment amb la seva gràcia santificant. Però també és cert que, d'entre els pecadors, el Senyor elegix algunes persones per fer veure millor la santedat, per fer veure millor que és Ell qui santifica. «La santedat, diu el Papa Francesc, és el rostre més bell de l'Església: és descobrir-se en comunió amb Déu, en la plenitud de la seva vida i del seu amor. S'entén, doncs, que la santedat no és una prerrogativa només d'alguns: és un do que s'ofereix a tots; ningú no n'està exclòs, per això constitueix el caràcter distintiu de tot cristià». «La santedat és viure amb amor i oferir el testimoni cristià en les ocupacions de cada dia on estem cridats a convertir-nos en sants. Cadascú en les condicions i en l'estat de vida en què es troba.»

Hem de donar gràcies a Déu per aquests germans, els sants i beats de les nostres terres i comarques, que estimaven les mateixes coses que nosaltres i van ser fidels a la fe i a la gràcia rebuda, fent-la fructificar. Coneguem les seves vides, les seves temptacions, les seves virtuts i les seves accions. Lloem-los i demanem-los que ens acompanyin i protegeixin, i que un dia ens rebin a la glòria. Així ho proclama la litúrgia en la mort d'un batejat: «*Que els àngels t'acompanyin al Paradís, que a la teva arribada, et rebin els màrtirs, i et facin entrar a la ciutat santa de Jerusalem.*»

† **Joan-Enric Vives**
Arquebisbe d'Urgell

ACTUALITAT

Concerts del Seminari Diocesà durant el FEMAP

El Seminari Diocesà va tornar a acollir, el diumenge 11 de juliol, la música del Festival de Música Antiga dels Pirineus (FEMAP) en un concert nocturn amb un llibret de peces de cambra escollides de J.S. Bach, que foren interpretades pel quartet «Sweet Noyse», format per Liv Heym, al violí; Tiam Goudarzi, flauta dolça; Myriam Rignol, viola da gamba; i Jean-Christophe Dijoux, clavicèmbal. El concert es va dur a terme a l'església de la Immaculada. Una hora mitja abans es va programar una visita guiada al temple, inclosa a l'entrada del concert, que va omplir l'aforament. Bach era un transcriptor i arranjador incansable de les seves pròpies composicions, en funció dels músics disponibles, del context i de l'evolució del gust musical.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

El moment oportú: el *kairós*

Diu que tot té un inici i un final. Entre l'un i l'altre hi ha una seqüència de moments, els quals, aparentment, semblen iguals. Seria el temps comptat pel rellotge. Però ja hem fet experiència que aquest temps és relatiu i la valoració d'aquests moments i el pes significatiu d'alguns dels moments viscuts ens fan entendre que hi ha el moment oportú.

De fet no és nou, els antics grecs ja diferenciaven el temps *chronos* del temps *kairós*. El temps *kairós* l'entenien com a

moment adequat i oportú en el qual passa alguna cosa especial. I en l'experiència personal hem començat a entendre que les coses cal fer-les en el moment oportú, ni abans ni després. L'Evangelí està farcit d'expressions que fan al·lusió al moment adequat. La presència i el pas de Jesús als llocs on el trobem sempre responen a una intenció i a un perquè assenyalat.

I aprendre a viure, anar adquirint la saviesa i aproximar-nos a la perfecció no és res més que anar encertant a fer les co-

ses adequades en el moment oportú. D'aquesta manera, tenim molt clar que una flor s'obrirà en el moment que li correspongui obrir-se, i no se la pot estirar perquè es desplegui abans. Una fruita estarà madura en el seu moment i ni abans ni després no es podrà menjar. Un consell adequat serà valorat i encertarem en fer-lo quan realment aquelles paraules s'allotjaran en el cor que està necessitant rebre el consol en aquell moment concret, i molts cops no serà ni abans ni després, sinó quan cal.

Una visita a un malalt té un moment adequat i oportú, i quan es fa així s'assoleix aquell moment suprem en el qual ésser-hi permet obtenir el fruit més gran. Caldrà vetllar sempre, amb la prestància, que allò que cal fer no quedi sense fer, i caldrà vetllar, amb la paciència, que no fem les coses abans que correspongui fer-les. Un autèntic equilibri en el qual santa Teresa de Jesús ja ens hi va ajudar: «La paciència todo lo alcanza.»

Mn. Valentí Alonso i Roig
Rector a diverses parròquies del Penedès

PALABRA Y VIDA

Los santos nos acompañan

El Cabildo Catedral de Santa María de Urgell ha preparado un folleto sobre todos los santos y beatos de nuestra Diócesis de Urgell, que pronto verá la luz. Somos una Iglesia que se arraiga en la predicación apostólica de San Pablo, y que confiesa la fe en Cristo, adornada por el testimonio de sus santos. Sabemos que ya en el siglo VI, con el Obispo San Justo de Urgell, encontramos los rastros de una Iglesia bien constituida, que participa en los Concilios y puede escribir documentos magisteriales inspirados, y que sobre todo testimonia la santidad de Dios en sus miembros.

Es porque Cristo ha resucitado que nosotros somos hijos de Dios, hemos recibido el perdón y hemos sido hechos, por el bautismo, herederos de la vida eterna. La Virgen María y todos los santos y beatos, con sus méritos unidos a los de Jesucristo, el único mediador y redentor, nos aportan la gran revelación del triunfo de la gracia, el perdón de los pecados y el premio de la vida eterna. Y nos hacen llegar la gran verdad de que es posible la santidad en todos los estados de vida y en toda circunstancia histórica.

El Papa Francisco en su Exhortación apostólica *Gaudete et Exsultate* (*Alegraos y regocijaos*, citando Mateo 5,12) hace una llamada a la santidad para que resuene, una vez más —como ya lo hizo el Concilio Vaticano II—, la llamada universal a la santidad, que todos tenemos, procurando encarnarla en el contexto actual, con sus riesgos, desafíos y oportunidades. Hemos sido elegidos en Cristo «para que fuésemos santos e intachables ante él por el amor; nos ha destinado a ser sus hijos» (Ef 1,4-5).

«¡Todos podemos ser santos!», proclama el Papa Francisco. «Todos los cristianos, como bautizados, tienen una igual dignidad ante el Señor y los une una misma vocación que es la santidad». Y también dice: «Los santos no son héroes, sino pecadores que siguen a Jesús por el camino de la humildad y de la cruz, y así se dejan santificar por Él, porque nadie se hace santo a sí mismo». La Iglesia, por más que esté formada por pecadores como nosotros, es «una, santa, católica y apostólica», así lo afirmamos en el Credo, ya que es Dios quien la hace vivir en la santidad y la renueva constantemente con su gracia santificante. Pero también es cierto que, de entre los pecadores, el Señor elige algunas personas para hacer ver mejor la santidad, para dar a conocer mejor que es Él quien santifica. «La santidad, dice el Papa, es el rostro más bello de la Iglesia: es descubrirse en comunión con Dios, en la plenitud de su vida y de su amor. Se entiende, pues, que la santidad no es una prerrogativa sólo de algunos: es un don que se ofrece a todos; nadie está excluido, por eso constituye el carácter distintivo de todo cristiano». «La santidad es vivir con amor y ofrecer el testimonio cristiano en las ocupaciones de cada día, donde estamos llamados a convertirnos en santos. Cada uno en las condiciones y en el estado de vida en que se encuentra.»

Debemos dar gracias a Dios por estos hermanos, los santos y beatos de nuestras tierras y comarcas, que amaban las mismas cosas que nosotros y fueron fieles a la fe y a la gracia recibida, haciéndola fructificar. Conozcamos sus vidas, sus tentaciones, sus virtudes y sus acciones. Alabémosles y pidámosles que nos acompañen y protejan, y que un día nos reciban en la gloria. Así lo proclama la liturgia en la muerde de un bautizado: «Al paraíso te lleven los ángeles, a tu llegada te reciban los mártires y te introduzcan en la ciudad santa de Jerusalén.»

† Joan-Enric Vives
Arzobispo de Urgell

Sínodo dels Bisbes: per una Església sinodal

El Sant Pare Francesc va aprovar l'itinerari sinodal per a la XVI Assemblea General Ordinària del Sínodo dels Bisbes, que ha de tenir lloc a l'octubre de 2023 amb el tema: «Per una Església sinodal: comunió, participació i missió». L'Arquebisbe Joan-Enric va voler explicar les 3 fases del Sínodo a les reunions del Consell Diocesà de Pastoral i de Presbiteri, i les va detallar.

L'obertura serà al Vaticà els dies 9-10 d'octubre de 2021 i a cada Església particular el 17 d'octubre de 2021. D'octubre de 2021 a abril de 2022 serà el treball a les Esglésies particulars i altres realitats eclesials. L'objectiu és la consulta al Poble de Déu per tal que el procés sinodal es realitzi en l'escolta a la totalitat dels batejats. S'enviarà un Document preparatori, acompanyat d'un Qüestionari i un Vademecum amb propostes per a realitzar la consulta a cada Església particular. Fins a l'octubre de 2021, cada Bisbe nomenarà un responsable diocesà (equip) de la consulta sinodal, que pugui ser punt de referència i enllaç amb la Conferència Episcopal. I també a la Conferència Episcopal hi haurà un responsable (equip) que pugui ser referent i enllaç amb els responsables diocesans.

La consulta a les diòcesis es desenvoluparà a través dels òr-

gans de participació previstos en el dret. I es clausurarà amb una reunió presinodal, que serà el moment culminant del discerniment diocesà. I se n'enviaran les conclusions.

Després s'obrirà un període de discerniment dels pastors de la Conferència Episcopal, perquè escoltin el que l'Esperit ha suscitat a les Esglésies. Es redactarà una síntesi i s'enviarà a la Secretaria General del Sínodo amb les aportacions diocesanes. La Secretaria General del Sínodo redactarà un primer *Instrumentum Laboris*, al setembre de 2022.

Del setembre de 2022 al març de 2023 es dialogarà a nivell conti-

mental sobre el text del primer *Instrumentum Laboris*, que després es publicarà i enviarà. Cada reunió internacional de conferències episcopals nomenarà així mateix un responsable que pugui ser referent i enllaç tant amb les conferències episcopals com amb la Secretaria General del Sínodo, abans de setembre de 2022. I tindrem un Document final, que s'enviarà a la Secretaria General el març de 2023 i la Secretaria procedirà a la redacció del segon *Instrumentum Laboris*, abans de juny de 2023.

A l'octubre de 2023 tindrà lloc la fase de l'Església Universal, i se celebrarà el Sínodo dels Bisbes a Roma.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

CATEQUESI SOBRE LA PREGÀRIA

La pregària d'acció de gràcies

Voldria aturar-me avui en la pregària d'acció de gràcies.

I faig referència a un episodi de l'evangeli de Lluc. Mentre Jesús feia camí, se li van acostar deu leprosos que implorren: «Jesús, mestre, tingues pietat de nosaltres!» (17, 13). Ha escoltat la seva pregària, ha escoltat el seu crit de pietat, i els ha enviat de seguida a presentar-se als sacerdots.

Els deu se'n fien, no es queden allí fins al moment de ser guarits, no: se'n fien i hi van de seguida, i mentre hi estan anant es guareixen, tots deu. Però aquí ve el punt més important: d'aquell grup, només un, abans d'anar a presentar-se als sacerdots, torna enrere a donar les gràcies a Jesús i lloar Déu per la gràcia rebuda. Només un, els altres nou segueixen el camí. I Jesús s'adona que

aquell home era un samarità, una espècie d'«heretge» per als jueus de l'època. Jesús comenta: «No n'hi ha hagut cap que tornés per donar glòria a Déu fora d'aquest estranger?» (17,18). És commovedora la història!

El Catecisme escriu: «Tot esdeveniment i tota necessitat poden esdevenir ofrena d'acció de gràcies» (n. 2638). La pregària d'acció de gràcies comença sempre des d'aquí: de reconèixer-nos precedits per la gràcia.

Per a nosaltres, cristians, donar les gràcies ha donat nom al sagrament més essencial que hi ha: l'Eucaristia.

Els cristians, com tots els creients, beneixen Déu pel do de la vida. Viure és per damunt de tot haver rebut la vida.

Aquest «gràcies» que hem de dir contínuament, aquest gràcies que el cristià comparteix amb tots, es diu en l'encontre amb Jesús.

Per tant, intentem estar sempre en l'alegria de l'encontre amb Jesús. Cultivem l'alegria. Si som portadors de gratitud, també el món es torna millor, potser només una mica, però és el suficient per a transmetre-li una mica d'esperança.

El camí de la felicitat és allò que sant Pau ha descrit al final d'una de les seves cartes: «Pregueu contínuament, doneu gràcies en tota ocasió. Això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist. No sufoqueu l'Esperit» (1Te 5,17-19). Un bon programa de vida! No sufocar l'Esperit que tenim dins ens porta a la gratitud.

Dimecres, 30 de desembre de 2020

Andorra acull una segona família de refugiats sirians, a la Parròquia de Sant Julià de Lòria

La Parròquia de Sant Julià de Lòria ha seguit endavant en les darreres setmanes amb el seu compromís amb Sant'Egidi i el Govern d'Andorra, de fer corredor humanitari i acollir 20 persones refugiades, seguint el conveni establert entre el Govern i la Comunitat de Sant'Egidi.

Després de l'experiència de la família que fou acollida l'any passat, molt òptima ja que està plenament integrada a la parròquia, s'ha seguit amb la mateixa línia.

El passat mes de juny una nova família, amb un infant de 8 anys, van ser acollits a la parròquia

de Sant Julià de Lòria, i ja s'han integrat plenament, seguint tallers d'assimilació de llengua, participant en les activitats parroquials i en les celebracions eucarístiques; i també adaptant la seva vida als paràmetres actuals. El Rector, Mn. Pepe Chisvert, ha fet gestions per a que tinguessin un habitatge, on ja s'han instal·lat i on han començat a reconduir la seva realitat.

El Govern d'Andorra els dona suport en la cobertura de l'allotjament, en la tramitació de la documentació d'immigració i de la Seguretat Social, en l'aprenentatge de l'idioma, en la recerca de feina i en l'escolarització de l'infant.

Benedicció de Sant Cristòfol. A moltes parròquies del Bisbat va tenir lloc al voltant de la festa de Sant Cristòfol, patró dels conductors, el dia 10 de juliol, la tradicional benedicció de vehicles.

Malgrat la pandèmia actual es va demanar la protecció del sant per als vehicles de tota mena: cotxes, bicicletes i motocicletes.

Una benedicció que va recordar als conductors i vianants la necessitat d'una educació viària que faci respectar les normes per una millor conducció i les actituds responsables de conductors i vianants, tal com ho recordava la Jornada de Responsabilitat en el Trànsit, que va tenir lloc diumenge passat amb el títol: «Cuida d'ell. Bons samaritans en el camí.»

El Testament Vital, una eina de protecció enfront de la llei d'eutanàsia.

Davant de l'entrada en vigor la llei d'eutanàsia, la Conferència Episcopal Espanyola ha redactat uns criteris generals per tal que es pugui considerar el Testament Vital com una fórmula de protecció de les persones i que pugui ser tingut en compte com un document de darreres voluntats.

En aquests criteris es suggereix que es consulti la normativa del Registre de Voluntats de cada comunitat autònoma i presentar el document que es realitzi per a la seva inscripció al Registre Oficial esmentat de la comunitat on resideix l'interessat.

El document ha d'estar signat per tres testimonis, les dades dels quals han de constar en el document; si es fa davant de notari, no calen aquests testimonis que, de tota manera, no han de conviure amb el titular, ni han de ser familiars immediats, ni persones que tinguin relació de negocis, ni tampoc professionals sanitaris de la institució sanitària on s'hagin d'aplicar les instruccions prèvies. És convenient que l'interessat faci arribar una còpia al seu metge i als seus parents més pròxims.

El Testament Vital és essencial per deixar constància de manera anticipada, de la nostra voluntat d'acceptar o rebutjar determinats tractaments mèdics, i d'aquesta manera s'allibera els familiars de prendre decisions pel malalt en situacions que són difícils emocionalment.

Jornades de Teologia, els propers 30 i 31 d'agost, en format virtual

La Doctrina Social de l'Església és el tema escollit per tractar en profunditat a les properes Jornades de Teologia, que se celebraran de manera virtual els propers 30 i 31, a través del canal de YouTube del Bisbat d'Urgell.

El 30 d'agost, al matí, la inauguració de les Jornades de Teologia serà a càrrec de Mons. Joan-Enric Vives, Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra. Durant el matí, podrem escoltar les ponències del Dr. Eduard Ibáñez parlant del deure de la justícia social i del dret al treball; de com sortir de la precarietat en una primera ponència. En la segona ponència parlarà dels fonaments de la pau.

El 31 d'agost, el Dr. Francesc Torralba farà una primera ponència parlant de les múltiples cares de la globalització; de la digitalització del món;

dels criteris de discerniment. En una segona ponència parlarà de «L'horitzó de la fraternitat. Un motiu d'entusiasme.»

La tria de la Doctrina Social de l'Església porta a tractar un tema que molts ciutadans i ciutadanes desconeixen. També molts cristians ignoren la riquesa que conté. En ella es fa referència a qüestions de la nostra vida quotidiana que tenen a veure amb la família, amb el treball, amb l'educació, amb el medi ambient i amb les noves tecnologies. Des del Papa Lleó XIII fins al pontificat del Papa Francesc, aquest pa-

trimoni ha anat creixent i madurant en diàleg amb els nous corrents de pensament i amb els nous signes dels temps. Hi ha propostes de fondària per construir una economia amiga de l'ètica i al servei de la persona.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

23. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [1Te 1,1-5.8b-10 / Sl 149 / Mt 23,13-22]. Santa Rosa de Lima (1586-1617), vg. terciària dominicana del Perú; sant Felip Benici (1233-1285), prev. servita.

24. ■ Dimarts [Ap 21,9b-14 / Sl 144 / Jo 1,45-51]. Sant Bartomeu (o Natanael), apòstol, de Canà de Galilea, venerat a l'Índia; santa Emília de Vialar, vg., fund.; santa Àurea, vg. i mr.

25. ■ Dimecres [1Te 2,9-13 / Sl 138 / Mt 23,27-32]. □ *Lleida i Urgell*: sant Josep de Calassanç (1556-1648), prev. d'Urgell, aragonès, fund. Escola Pia a Roma (SchP, 1617), patró de les escoles cristianes; sant Genís, còmic mr.; sant Genís, notari mr.; santa Patricia.

26. □ Dijous [1Te 3,7-13 / Sl 89 / Mt 24,42-51]. Santa Teresa de Jesús Jornet (Aitona, 1843 - Llíria, 1897), vg. fund. Gnes. dels Ancians Desemparats

(Barbastre, 1873), patrona de la gent gran; sant Balduí, monjo; Mare de Déu de Czestochowa, a Jasna Gora, patrona de Polònia.

27. □ Divendres [1Te 4,1-8 / Sl 96 / Mt 25,1-13]. Santa Mònica (Tagaste, 331 - Òstia, 387), mare de sant Agustí, patrona de les dones casades.

28. □ Dissabte [1Te 4,9-11 / Sl 97 / Mt 25,14-30]. Sant Agustí (354-430), bisbe d'Hipona (Àfrica) i dr. de l'Esglé-

sia; sant Juníper Serra, prev. franciscà, de Petra (Mallorca), evangelitzador de Califòrnia; sant Julià, mr. (s. IV); sant Hermes, mr. (s. II).

29. ■ Diumenge vinent, XXII de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Dt 4,1-2.6-8 / Sl 14 / Jm 1,17-18.21b-22.27 / Mc 7,1-8a.14-15.21-23]. Martiri de sant Joan Baptista, decapitat (s. I), venerat a Sebaste; santa Sabina, mr.; sant Adelf, bisbe.

Diuenge XXI de durant l'any (B)

COMENTARI

«Només tu tens paraules de vida eterna»

Hi ha moments en la vida que cal prendre decisions, decisions que de vegades no són massa fàcils perquè marquen tota una vida. Ho podem veure a l'evangeli. Jesús acaba de parlar de menjar la seva carn i beure la seva sang: *Aquest llenguatge és molt difícil*, afirmen alguns dels seguidors de Jesús. I no ens estranya el que diu el mateix evangeli: *Molts dels qui l'havien seguit fins aleshores, l'abandonaren i ja no anaven més amb ell*. És la temptació que tenim també tots nosaltres. I la temptació que van tenir els apòstols. Per això Jesús els pregunta directament: *Vosaltres també em voleu deixar?* Malgrat tot, la resposta de Pere és clara i contundent: *Senyor, a qui aniríem? Només vos teniu paraules de vida eterna*. Seguir Jesús vol dir acceptar totes les seves paraules sabent que són paraules de vida eterna, però també difícils de creure i d'acceptar. També Josuè en la primera lectura, subratlla la necessitat de decidir-se. Proposa al poble que es troba ja a la terra promesa que escullin *quins déus voleu adorar: els que adoraven els vostres pares o els déus dels amorreus*. Però Josuè, molt decidit i valent, afirma amb convicció: *Jo i la meva família hem decidit a adorar el Senyor*. El poble també declara que vol servir el Senyor. La decisió del poble és ferma: *També nosaltres estem decidits a adorar el Senyor, que és el nostre Déu*. Encara que de fet, després, no sempre seran fidels a aquesta promesa. Pau, a la segona lectura, afirma d'una forma clara l'amor que s'han de tenir els esposos: *Marits, estimeu les vostres esposes com Crist estima l'Església*. I abans ha dit: *Que les esposes se sotmetin als seus marits, com l'Església se sotmet al Crist*. El llenguatge, evidentment, no s'adeix al nostre món però de tot el context es dedueix que Pau parla d'amor entre els esposos. I sempre seguint el model que és l'amor entre Crist i l'Església. També és una decisió de tota la vida. No sempre serà fàcil estimar d'aquesta manera. Però és l'únic camí de la felicitat, de la vida plena, de la vida eterna.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre de Josuè (Js 24,1-2a.15-17.18b)

En aquells dies, Josuè reuní a Siquem totes les tribus d'Israel, i cridà els ancians d'Israel, els seus caps, els seus jutges i els seus magistrats. Es presentaren tots davant Déu, i Josuè digué a tot el poble: «Si no us sembla bé de tenir el Senyor per Déu, escolliu avui quins déus voleu adorar: els que adoraven els vostres pares quan vivien a la regió occidental de l'Eufrat o els déus dels amorreus, al país dels quals viviu. Però jo i la meva família hem decidit d'adorar el Senyor.» El poble respongué: «Mai de la vida no abandonarem el Senyor per adorar altres déus. El Senyor, el nostre Déu, és el qui ens va fer pujar amb els nostres pares de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge; ell obrà davant els nostres ulls aquells grans senyals i ens guardà pertot arreu on anàvem, enmig de totes les nacions que havíem de travessar. També nosaltres, doncs, estem decidits a adorar el Senyor, que és el nostre Déu.»

▶ Salm responsorial (33)

R. *Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (Ef 5,21-32)

Germans, sotmeteu-vos els uns als altres per reverència a Crist. Que les esposes se sotmetin als seus marits, com tots ens sotmetem al Senyor, perquè el marit és cap de la seva esposa, igual que el Crist és cap i salvador de l'Església, que és com el seu cos. Per tant, així com l'Església se sotmet al Crist, les esposes s'han de sotmetre en tot als marits. I vosaltres, marits, estimeu les vostres esposes, tal com el Crist estima l'Església. L'estima tant que s'ha entregat a la mort per ella, per santificar-la: l'ha rentada amb el bany de l'aigua acompanyat de la paraula, i així ha pogut cridar a la seva presència una Església gloriosa, sense taques, ni arrugues, ni res de semblant, tota santa i immaculada. Igualment els marits han d'estimar l'esposa com el seu propi cos. El qui estima la seva esposa és com si s'estimés ell mateix. No hi ha hagut mai ningú que no estimés el seu propi cos. Tothom l'alimenta i el vesteix. També el Crist es porta així amb la seva Església, perquè som membres del seu cos. Per dir-ho amb paraules de l'Escriptura: «Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa, i, des d'aquell moment, ells dos formen una sola família.» És un misteri molt gran: ho dic de Crist i de l'Església.

▶ Lectura de l'Evangelí segons sant Joan (Jn 6,60-69)

En aquell temps, molts que fins aleshores havien seguit Jesús digueren: «Aquest llenguatge és molt difícil! Qui és capaç d'entendre'l?» Jesús coneixia interiorment que els seus seguidors murmuraven d'això, i els digué: «Us escandalitza això que us he dit? Què direu si veieu que el Fill de l'home puja on era abans? L'Esperit és el qui dona la vida. La carn no serveix de res. Les paraules que jo us he dit són Esperit i són vida. Però entre vosaltres n'hi ha alguns que no creuen.» Des del principi Jesús sabia qui eren els qui creien i el qui l'havia de traïr. Després afegí: «Per això us he dit abans que ningú no pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do.» Després d'aquell moment, molts dels qui l'havien seguit fins aleshores l'abandonaren i ja no anaven més amb ell. Jesús preguntà als dotze: «Vosaltres també em voleu deixar?» Simó Pere li respongué: «Senyor, a qui aniríem? Només vos teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu.»

▶ Lectura del libro de Josué (Jos 24,1-2a.15-17.18b)

En aquellos días, Josué reunió a las tribus de Israel en Siquem y llamó a los ancianos de Israel, a los jefes, a los jueces y a los magistrados. Y se presentaron ante Dios. Josué dijo a todo el pueblo: «Si os resulta duro servir al Señor, elegid hoy a quién queréis servir: si a los dioses a los que sirvieron vuestros antepasados al otro lado del Río, o a los dioses de los amorreos, en cuyo país habitáis; que yo y mi casa serviremos al Señor.»

El pueblo respondió: «¡Lejos de nosotros abandonar al Señor para servir a otros dioses! Porque el Señor nuestro Dios es quien nos sacó, a nosotros y a nuestros padres, de Egipto, de la casa de la esclavitud; quien hizo ante nuestros ojos aquellos prodigios y nos guardó en todo nuestro peregrinar y entre todos los pueblos por los que atravesamos. También nosotros serviremos al Señor: ¡porque él es nuestro Dios!»

▶ Salmo responsorial (33)

R. *Gustad y ved qué bueno es el Señor.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios (Ef 5,21-32)

Hermanos: Sed sumisos unos a otros en el temor de Cristo: las mujeres, a sus maridos, como al Señor; porque el marido es cabeza de la mujer, como Cristo es cabeza de la Iglesia; él, que es el salvador del cuerpo. Como la Iglesia se somete a Cristo, así también las mujeres a sus maridos en todo.

Maridos, amad a vuestras mujeres como Cristo amó a su Iglesia: Él se entregó a sí mismo por ella, para consagrarla, purificándola con el baño del agua y la palabra, y para presentársela gloriosa, sin mancha ni arruga ni nada semejante, sino santa e immaculada. Así deben también los maridos amar a sus mujeres, como cuerpo suyo que son. Amar a su mujer es amarse a sí mismo. Pues nadie jamás ha odiado su propia carne, sino que le da alimento y calor, como Cristo hace con la Iglesia, porque somos miembros de su cuerpo.

«Por eso dejará el hombre a su padre y a su madre, y se unirá a su mujer y serán los dos una sola carne».

Es este un gran misterio: y yo lo refiero a Cristo y a la Iglesia.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 6,60-69)

En aquel tiempo, muchos de los discípulos de Jesús dijeron: «Este modo de hablar es duro, ¿quién puede hacerle caso?».

Sabiendo Jesús que sus discípulos lo criticaban, les dijo: «¿Esto os escandaliza?, ¿y si vierais al Hijo del hombre subir adonde estaba antes? El Espíritu es quien da vida; la carne no sirve para nada. Las palabras que os he dicho son espíritu y vida. Y, con todo, hay algunos de entre vosotros que no creen». Pues Jesús sabía desde el principio quiénes no creían y quién lo iba a entregar. Y dijo: «Por eso os he dicho que nadie puede venir a mí si el Padre no se lo concede». Desde entonces, muchos discípulos suyos se echaron atrás y no volvieron a ir con él. Entonces Jesús les dijo a los Doce: «¿También vosotros queréis marcharos?». Simón Pedro le contestó: «Señor, a ¿quién vamos a acudir? Tú tienes palabras de vida eterna; nosotros creemos y sabemos que tú eres el Santo de Dios».